

Volha Tratsiak

University of Warsaw, Poland

e-mail: vratsiak@uw.edu.pl

<https://orcid.org/0000-0001-8803-7075>

In memoriam Прафесар Мікалай Цімашук

In Memory of Professor Mikolaj Timoshuk

In memoriam Profesor Mikołaj Timoszuk

21 жніўня 2025 г. на 81 годзе жыцця памёр Мікалай Цімашук, прафесар мовазнаўства, русіст, навуковы супрацоўнік Варшаўскага ўніверсітэта. З 1968 г.

Прафесар Мікалай Цімашук (15.06.1944–21.08.2025)

ён быў звязаны з Інстытутам русістыкі, а з 2000 г. – з факультэтам прыкладной лінгвістыкі і ўсходнеславянскіх філалогій. У 2004–2009 гг. – загадчык кафедры беларусістыкі.

Мікалай Цімашук нарадзіўся 15 чэрвеня 1944 г. у вёсцы Войшкі ў гміне Юхновіц Касцельны на Беласточчыне. Пасля заканчэння агульнаадукацыйнага ліцэя ў Беластоку, паступіў на рускую філалогію філалагічнага факультэта Варшаўскага ўніверсітэта. Пасля другога курса быў накіраваны на працяг навучання ў Маскоўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя М. Ламаносава, які скончыў у 1968 г.

Пасля вартання ў Польшу прайшоў гадавую стажыроўку ў Інстытуце русістыкі Варшаўскага ўніверсітэта, дзе застаўся працаваць спачатку асістэнтам, пазней старшым асістэнтам. Тут ён абараніў кандыдацкую дысертацыю на тэму словаўтварэння ў рускай мове пад кіраўніцтвам прафесара Пшэмыслава Звалінскага. У тым жа ўніверсітэце атрымаў ступень доктара габілітаванага абараніўшы працу на тэму гукapersаймальных дзеясловаў у рускай мове.

Прафесар Мікалай Цімашук быў звязаны з факультэтам прыкладной лінгвістыкі Варшаўскага ўніверсітэта амаль 50 гадоў. Пасля заканчэння навучання ў 1968 г. да верасня 2004 г. працаваў у Інстытуце русістыкі. З верасня 2004, па ўласнай просьбе, быў пераведзены ў кафедру беларускай філалогіі (цяпер кафедру беларусістыкі).

Сваю навуковую дзейнасць прафесар М. Цімашук дасканала спалучаў з кіраўнічымі абавязкамі, якія выконваў на працягу ўсёй сваёй працы на факультэце прыкладной лінгвістыкі. У 1979–1982 гг. ён узначальваў Адзел дыдактыкі рускай мовы, у 1991–2003 гг. быў загадчыкам завочнага навучання рускай філалогіі, а ў 2004–2009 гг. – загадчыкам кафедры беларусістыкі. Гэта сведчыць пра яго высокую адказнасць, працавітасць і шматбаковасць. Ён кіраваў навуковымі адзінкамі ўзорна і спрыяў іх дынамічнаму развіццю.

Навуковыя зацікаўленні прафесара Мікалая Цімашука ахоплівалі шырокі спектр праблем рускага і беларускага мовазнаўства, гісторыі і сучаснага стану гэтых моў. Пералік яго навуковых прац уключае 95 пазіцый, сярод якіх 10 слоўнікаў, 2 кнігі і шэраг артыкулаў, прысвечаных лексікаграфіі, лексікалогіі, словаўтварэнню ў рускай мове, а таксама гісторыі беларускай мовы. Гэтыя публікацыі складаюць толькі частку навуковага ўкладу прафесара ў развіццё польскай славістыкі.

Асобнай сферай навуковых зацікаўленняў прафесара была праца над перакладам *Святога Пісання* на сучасную беларускую мову. Ён таксама актыўна вывучаў старажытную рэлігійную мову ў стараўкраінскіх і старабеларускіх тэкстах. Вынікі гэтых даследаванняў былі прадстаўлены на міжнародных канферэнцыях і апублікаваны ў навуковых часопісах, між іншым, „*Studia z Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej*”, у паасобных выданнях з серыі „*Studia Rossica*” і „*Acta Albaruthenica*”.

Навуковы ўзровень, шырокія веды і дыдактычны досвед сталі падмуркам для яго эксперцкай дзейнасці. Прафесар Цімашук супрацоўнічаў з двума выдавецтвамі ў якасці рэцэнзента, быў рэдактарам рускамоўнага аддзела ў часопісе „Języki obce w szkole”. На працягу многіх гадоў ён быў рэдактарам часопіса “Język Rosyjski” і часопіса кафедры беларусістыкі „Acta Albaruthenica”.

За амаль 50 гадоў працы на факультэце прафесар М. Цімашук праявіў сябе як шырока вядомы даследчык, выдатны педагог і шанаваны выкладчык. Вынікам яго працы з’яўляюцца дзясяткі магістарскіх прац і адна кандыдацкая дысертацыя, абароненыя пад яго навуковым кіраўніцтвам.

Прафесар Мікалай Цімашук быў прыкладам чалавека, які ўсё жыццё прысвяціў навуцы. Дзякуючы такім асобам, як ён, польская русістыка, а пазней беларусістыка на працягу многіх гадоў карысталіся міжнародным прызнаннем і маглі годна канкураваць з навуковымі цэнтрамі Усходняй Еўропы.

Шаноўны Прафесар, Вы назаўсёды застанецесе ў памяці Вашых студэнтаў, калег і сяброў як узор сумленнага навукоўца, справядлівага выкладчыка і чулівага чалавека.